

A Pécsi Ítéltábla a Kőrössy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kőrössy Mária ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Iglódi Endre ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I. rendű alperes címe) I. rendű, a dr. Baráth Mariann ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **II. rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken indított perében a 2012. november 15. napján kelt 5.P.21.333/2012/2. számú ítélet ellen az I. rendű alperes részéről 4. sorszám, a II. rendű alperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét kijavítja annyiban, hogy a felperes tulajdonába adott vagyontárgyak értéke összesen 22.071.616 (huszonkettőmillió-hetvenegyezer-hatszáztizennyolc) forint, az I. rendű alperes tulajdonába került vagyontárgyak értéke 42.543.900 (negyvenkettőmillió-ötszáznegyvenháromezer-kilencszáz) forint, az I. rendű alperes által fizetendő értékkiegyenlítés összege 10.236.142 (tízmillió-kettőszázharminchatezer-száznegyvenkettő) forint.

Az így kijavított ítéletet - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az I. rendű alperes által fizetendő értékkiegyenlítés összegét 10.142.798 (tízmillió-száznegyvenkettőezer-hétszázkilencvennyolc) forintra leszállítja.

Mellőzi az alperesek egyetemleges marasztalását, és ehelyett arra kötelezi a II. rendű alperest, hogy amennyiben az I. rendű alperes az elsőfokú ítéletben megállapított határidő alatt az értékkiegyenlítés összegét nem fizeti meg a felperesnek, adja ki a felperes részére a Magyar Államkincstár Z. Megyei Igazgatóság Állampénztári Irodánál 00000000 nyilvántartási értékpapírszámlán nevén vezetett 2012/I jelű Prémium Magyar Államkötvényeket azzal, hogy az I. rendű alperes teljesítését legfeljebb 10.142.798 (tízmillió-száznegyvenkettőezer-hétszázkilencvennyolc) forintig kell kiegészíteni.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket megváltoztatja, és a felperest kötelezi arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint elsőfokú perköltséget. Egyebekben a felperes és az I. rendű alperes viseli a felmerült költséget.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek az I. rendű alperes 190.000 (százkilencvenezer) forint, a II. rendű alperes 210.000 (kettőszáztízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - az I. rendű alperes 480.000 (négy száznyolcvanezer) forint, a II. rendű alperes 539.300 (ötszázharminckilencezer-háromszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes T.-én, 1984. április 28. napján megkötött házasságát a K. Városi Bíróság a 2010. december 10. napján jogerőre emelkedett 11. számú ítéletével felbontotta. A felperes és az I. rendű alperes utolsó közös lakóhelye az $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban közös tulajdonukat képező T., Sz. utca 50. szám alatti ingatlan volt. A házaspár életközössége 2010. március 13. napjáig állt fenn.

A házassági életközösség alatt a felperes és az I. rendű alperes jelentős ingó és ingatlan vagyont szerzett. A Magyar Államkincstárnál a felperes nevében vezetett értékpapírszámlán 28.564.000 forint értékű értékpapírt kezeltek, amelyet az I. rendű alperes 2010. március 16. napján a II. rendű alperesnek - a házaspár egyik nagykorú gyermekének - a Magyar Államkincstárnál vezetett értékpapírszámlájára utalt át. A II. rendű alperes értékpapírszámláján jelenleg 5.500.000 forint névértékű Prémium Magyar Államkötvény 2012/I. számú állampapírt tartanak nyilván. 2010. február 13. napján a II. rendű alperes számláján 2012/I. jelű államkötvény összesen 134.000 forint értékben volt.

A felperes keresetében kérte a házastársi közös vagyon megosztását, és ennek során 18.778.272 forint értékű ingóság, valamint a T., Sz. utca 50. szám alatti ingatlanból az I. rendű alperest megillető $\frac{1}{2}$ illetőség tulajdonba adását, továbbá az I. rendű alperesnek 12.808.814 forint értékkiegyenlítés megfizetésére való kötelezését. Állította, hogy az ingatlan közös használatát az I. rendű alperes lehetetlenné tette, ezért 2011. január 1. napjától havi 20.000 forint többlethasználati díjra is igényt tartott. A II. rendű alperessel szemben - módosított - keresete arra irányult, hogy az értékpapírszámláján lévő 6.530.260 forint erejéig egyetemlegesen álljon helyt az I. rendű alperest terhelő értékkiegyenlítés megfizetéséért, továbbá kérte 28.000.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezését, mert lehetővé tette, hogy tőle az I. rendű alperes ezt az összeget jogtalanul elvonja.

Az I. rendű alperes a házastársi közös vagyon megosztását nem ellenezte. A felperes által megjelölt vagyontárgyakon túlmenően kérte a B. részvények, valamint a Posta Hozamőr Biztosítás biztosítási értékének elszámolását, vitatva ezek

tekintetében a felperes különvagyonát. A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges ingóságokat kérte a vagyonmérlegből kirekeszteni, miután e tevékenységgel kizárólag a II. rendű alperes foglalkozik, az ennek gyakorlásához szükséges ingóságok az ő tulajdonát képezik. A vagyonmérleg 9./,14./,20./ és 26./ tételszáma alatt felvett ingóságok tekintetében a II. rendű alperes különvagyonát állította, további ingóságok tekintetében pedig azok birtokban tartását cáfolta. Nem vitatta ugyanakkor, hogy az életközösség megszakításakor 41.000.000 forint értékű megtakarítás került a birtokába.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a Magyar Államkincstárnál vezetett értékpapírszámlán kezelt értékpapírok a tulajdonát képezik. A felperes kártérítés megfizetése iránti keresetét arra tekintettel kérte elutasítani, hogy az I. rendű alperes az értékpapírszámlája felett meghatalmazással rendelkezett, és a per tárgyát képező értékpapírokat átutalásáról tudta és hozzájárulása nélkül intézkedett. A méhészkedéssel kapcsolatos valamennyi ingóság, illetve további nyolc vagyontárgy esetében az őt megillető tulajdonjogra hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonát megosztotta. A házasfelek egyenlő arányú osztatlan közös tulajdonát képező t.-i 576 helyrajzi szám alatt felvett T., Sz. utca 50. szám alatti házas ingatlannak az I. rendű alperest illető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát a felperes, míg az elsőfokú ítélet rendelkező részében tételesen meghatározott ingóságokat a felperes, illetőleg az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába adta, és az I. rendű alperest kötelezte 9.997.642 forint értékkiegyenlítés megfizetésére. 6.530.260 forint erejéig a II. rendű alperest az I. rendű alperessel egyetemlegesen kötelezte, azzal, hogy a II. rendű alperes a Magyar Államkincstár Z. Megyei Igazgatóság Állampénztári Irodánál a nevében szereplő 000000000 nyilvántartási számlaszámú értékpapírszámlán fellelhető pénzbetétjével tartozik helytállni. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy a T., Sz. utca 50. szám alatti ingatlant - a felperes kizárólagos tulajdonába adott vagyontárgyakkal együtt - bocsássa a felperes birtokába, a Volvo személygépkocsi, az életbiztosítási összeg, illetve a navigációs berendezés kivételével. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kártérítési kereset tárgyában pedig a pert megszüntette. A felperest és az I. rendű alperest kötelezte személyenként 450.000 forint kereseti illeték megfizetésére, azzal, hogy saját perköltségét mindegyik fél maga viseli. Megkereste az ingatlanügyi hatóságot a jogváltozás átvezetése érdekében, és kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 80.000 forint végrehajtási költséget.

Az elsőfokú bíróság a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdonát képező ingatlan forgalmi értékét a felek egyező előadása alapján 10.000.000 forintban vette figyelembe, és azt is szem előtt tartva, hogy az I. rendű alperes 41.000.000 forint közös vagyoni megtakarítást birtokol, az I. rendű alperes tulajdoni illetőségét a felperes tulajdonába adta. A többlethasználati díj iránti igényt alaptalannak találta, mert a felperes nem bizonyította, hogy az I. rendű alperes az ingatlan

használatában akadályozza. Ugyancsak nem találta bizonyítottnak a Magyar Posta Életbiztosító Zrt.-nél fennálló két életbiztosítás tekintetében a felperes különvagyonát. A Baumag értékpapírokat értékkel nem bíró vagyontárgyakként számolta el, miután a B. Szövetkezet felszámolás folytán jogutód nélkül megszűnt, a befektetett pénz megtérülésére remény nincsen. A 8./ tételszám alatti AB Aegon biztosítás visszavásárlási összegét (2.015.670 forintot) a felperesnél számolta el, a 17./ tételszám alatti Lux porszívót a vagyoneletről kihagyta, mert holléte nem volt megállapítható. A 20./ tételszám alatti zongora vonatkozásában nem találta bizonyítottnak a II. rendű alperes különvagyonát, a 30./ tételszám alatti navigációs berendezést a Volvo gépjármű részének tekintette, ezért azt állapította meg, hogy a felperes által elvitt gépjárműben található. Tanúvallomások alapján bizonyítottnak találta, hogy a II. rendű alperes az első méhcsaládját ajándékba kapta a felperes testvérétől, és ezt az állományt fejlesztette fel évről-évre, ezért az ezzel kapcsolatos ingóságokat a vagyonomérlegből kihagyta. Mindezek összegzéseként az I. rendű alperest 9.997.642 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezte.

A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset kapcsán megállapította, hogy a II. rendű alperes értékpapírszámláján kezelt államkötvények nem az ő tulajdonát képezik, ilyen értékpapírokkal ugyanis a 2010. március 16. napján az I. rendű alperes részéről történt átutalást megelőzően nem rendelkezett. Ezek az államkötvények - amelyeken tulajdonjogot nem szerezhettek - a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonához tartoznak, és a II. rendű alperest ezek tekintetében elszámolási kötelezettség terheli. Amennyiben a megállapított értékkiegyenlítés összegét az I. rendű alperes a felperesnek megfizeti, kérheti a bíróságtól a biztosítási intézkedés feloldását, ellenkező esetben pedig a felperes a zárolt összeg erejéig kielégítést kereshet. A felperes kártérítés megfizetésére irányuló keresete tárgyában a pert időelőttiségi miatt megszüntette, mert csak a jogerős ítélet teljesítését követően állapítható meg, hogy a felperes hozzájut-e az őt megillető vagyonrészhez, vagyis, hogy a II. rendű alperes jogellenes magatartása folytán keletkezett-e kára. A biztosítási intézkedéssel összefüggésben a felperes 80.000 forintot fizetett a végrehajtnak, amelyre az alperesektől igényt tarthat.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek fellebbeztek.

Az I. rendű alperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, a t.-i 576 helyrajzi szám alatt felvett ingatlan felperes tulajdonában álló $\frac{1}{2}$ hányadát adja a tulajdonába, és mellőzze az ingatlan felperes kizárólagos birtokába bocsátását. A vagyonomérlegből mellőzze a 9./, 14./, 20./, 26./, 49./ tételszám alatti ingóságokat, adja a felperes tulajdonába a 11./, 18./, 22./, 23./, 47./ tételszám alatti ingóságokat, továbbá a 17./, 19./, 41./, 54./ és 30./ tételszám alatti ingóságokat, ez utóbbiakat azzal, hogy azokat a felperes már birtokba vette, míg a 65./, 66./ és 68./ tételszám alatti ingóságokat adja a tulajdonába. Kérte, hogy a vagyonomérleg 8./ tételszáma alatti életbiztosítás tekintetében 2.555.670 forintot vegyen figyelembe a másodfokú bíróság, a Baumag részvényeket 4.380.000 forint értékben a felperesnél számolja el, és ugyancsak a felperes oldalán állítson be a vagyonomérlegbe 3.000.000 forint összegű készpénzt. Erre figyelemmel az általa

fizetendő értékkiegyenlítés összegének 16.174.642 forintba való felemelését, és a II. rendű alperes egyetemleges marasztalásának mellőzését kérte. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a felperest kötelezze az első- és másodfokú perköltség megfizetésére, és mellőzze 80.000 forint végrehajtási költségben való marasztalását.

Nem értett egyet a T., Sz. utca 50. szám alatti ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetésének módjával. Hivatkozott arra, hogy a felperes az utcában további ingatlantulajdonnal rendelkezik, a perbeli ingatlant elhagyta, ő pedig tulajdoni illetőségét a házban lakó II. rendű alperesnek kívánja ajándékozni. A 8./ tételszám alatti AB Aegon életbiztosítással kapcsolatosan állította, hogy a felperes a visszavásárlási összeget - amely az elsőfokú ítéletben megjelölt 2.015.670 forintot meghaladja - felvette, és annak elszámolását elmulasztotta. Fellebbezésében is hivatkozott arra, hogy a 9./ tételszám alatti szekrény, a 20./ tételszám alatti zongora, a 26./ tételszám alatti Thomson televízió a II. rendű alperes tulajdonát képezi, a 49./ tételszám alatti katonai sátor nem képezi a házastársi közös vagyon részét, a 65./, 66./ és 68./ tételszám alatti ingóságok pedig szakmájának gyakorlásához szükségesek. Állította, hogy a 17./ tételszám alatti Lux porszívót, a 19./ tételszám alatti Panasonic hifi berendezést, a 41./ tételszám alatti dagasztógépet, az 54./ tételszám alatti tányérszámítógépet, illetve a 30./ tételszám alatti navigációs berendezést pedig a felperes már elvitte, így azokat kiadni nem tudja. Megismételte azt az elsőfokú eljárásban tett előadást, hogy az életközösség megszűnésénél a felperes 3.000.000 forint összegű készpénzt magához vett, és azzal nem számolt el, hasonlóképpen nem számolt el a Baumag részvényekkel sem. Alaptalannak és a keresetben túlterjeszkedőnek tartotta azt az ítéleti rendelkezést, hogy a II. rendű alperes 6.530.260 forint erejéig egyetemleges tartozik helytállni. Ilyen keresetet a felperes nem terjesztett elő, keresete a II. rendű alperessel szemben kizárólag kártérítés megfizetésére irányult. Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak a perköltség viselésére vonatkozó döntését is. Az elsőfokú eljárásban több alkalommal is felajánlotta, hogy 16.000.000 forintot megfizet a felperes részére, azt pedig az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a szakértői vélemények nagyobb részben az ő álláspontját igazolták. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás szabályait megsértette, amikor a szakértői díjmegállapító végzések ellen benyújtott jogorvoslati kérelmeket a másodfokú bíróságra nem terjesztette fel, 2012-ben pedig több tárgyalásra sem őt, sem a II. rendű alperest nem idézte meg.

A II. rendű alperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, a vagyonmérlegből hagyja ki a 9./, 14./, 20./ és 26./ tételszám alatti ingóságokat, miután azok kizárólagos tulajdonát képezik. Kérte az értékpapírszámláján nyilvántartott és kezelt értékpapírokkal való helytállási kötelezettségének mellőzését, a 80.000 forint végrehajtási költség megfizetésében való marasztalásának mellőzését, és a felperes marasztalását a teljes első- és másodfokú perköltségben. Fellebbezésében is hivatkozott arra, hogy az értékpapírszámlájára történt átutalás közreműködése nélkül történt, a számlán maradt kötvények pedig különvagyonát képezik. Sérelmezte, hogy az elsőfokú

bíróság a kártérítés megfizetésére irányuló kereset tárgyában a pert megszüntette, a felperesnek perköltségben való marasztalását azonban mellőzte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú eljárás során több beadvány mellékletét nem kapta meg, jogorvoslati kérelmei nem nyertek elbírálást, és 2012-ben több tárgyalásra az elsőfokú bíróság nem idézte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezések nagyobb részben alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az alperesek személyes előadása alapján azzal egészíti ki, hogy a II. rendű alperes értékpapírszámlája felett az I. rendű alperes a II. rendű alperestől származó meghatalmazás birtokában rendelkezett. Pontosítja ugyanakkor a tényállás - a fellebbezéshez csatolt számlakivonat alapján - azzal, hogy az AB-AEgon Biztosító a 8./ tételszám alatt felvett életbiztosítás kapcsán 2012. október 4. napján 2.202.357 forintot fizetett meg a felperesnek. A felperesnek 2/12 részben tulajdonában álló T., Sz. István utca 80. szám alatti ingatlanon álló épület komfort nélküli, állandó lakáshasználatra alkalmatlan.

A másodfokú bíróság a tényállás fenti kiegészítésére és pontosítása ellenére is nagyobb részben egyetértett az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel, indokait azonban részben módosította.

Alaptalanul sérelmezte az I. rendű alperes a T., Sz. utca 50. szám alatti ingatanon fennálló közös tulajdon megszüntetésének módját. A periratokból megállapíthatóan az I. rendű alperes életvitelszerűen B.-en tartózkodik, míg a felperes továbbra is T.-én él és dolgozik. Kétségtelen, hogy a felperes T.-én a Sz. I. utca 80. szám alatti házas ingatlanban tulajdonrészrel rendelkezik (2/12 arányban), azonban a fellebbezési ellenkérelemhez csatolt szakvéleményből megállapítható, hogy az ingatlan mind komfortfokozati, mind állapotbeli szempontból lényegében lakhatatlan. A közművek közül az ingatlanra csak a villanyt és az ivóvizet, az épületbe csak a villanyt kötötték be, így a higiéniai helyiségek és a konyhai felszereltség hiánya miatt az ingatlan legfeljebb szükséglakásnak tekinthető. A felek személyes körülményeit is szem előtt tartva tehát az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az I. rendű alperest megillető tulajdoni hányadot megváltási ár ellenében a felperes tulajdonába adta.

A 9./ tételszám alatti szekrény sor, a 14./ tételszám alatti számítógépek, a 20./ tételszám alatti zongora, illetve a 26./ tételszám alatti Thomson televízió nem a II. rendű alperes személyes jellegű használatára szolgáltak, azok tekintetében a II. rendű alperes tulajdonjogát a perben felvett bizonyítás alapján sem lehetett megállapítani, ezért az elsőfokú bíróság helyesen sorolta azokat a házastársi közös vagyon tárgyai közé. Az 33. számú jegyzőkönyvbe foglalt előadásból megállapíthatóan a 9./, 20./, illetve 26./ tételszám alatti vagyontárgyak közös vagyoni jellegét az I. rendű alperes sem vitatta.

Alaptalanul kifogásolta az I. rendű alperes az ingó vagyontárgyak szétoztásának módját is. A 11./ tételszám alatti ülőgarnitúra, a 18./ tételszám alatti franciaágy, a 22./ tételszám alatti ágyneműtartó, a 23./ tételszám alatti televízió állvány, és a 47./ tételszám alatti kettő darab hűtőszekrény kapcsán a felperes és az I. rendű alperes tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata (33. számú tárgyalási jegyzőkönyv) az volt, hogy a nevezett ingóságok az I. rendű alperes tulajdonába kerülnek, ezért az ezzel ellentétes fellebbezési kérelem nem volt teljesíthető. A 49./ tételszám alatti kettő darab katonai sátorral kapcsolatosan - nem vitatva azok közös vagyoni jellegét - a természetbeni megosztásban állapodtak meg, ezért az I. rendű alperesnek az ezzel ellentétes, az ingóságok közös vagyonba tartozását cáfoló, és bizonyítékokkal alá nem támasztott előadását (64. sorszám alatti beadvány) a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. A 65./, 66./ és 68./ tételszám alatti ingóságokkal kapcsolatosan az I. rendű alperes - ugyancsak a 33. sorszám alatti jegyzőkönyvben - vállalta, hogy azokat a felperesnek kiadja, ezért ennek megtörténtét fellebbezésében alaptalanul sérelmezi. A 17./ tételszám alatti Lux porszívóval kapcsolatosan nem bizonyított, hogy az életközösség megszűnésekor melyik házastárs birtokában maradt, ezért azt az elsőfokú bíróság helyesen hagyta ki a vagyonmérlegből (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.22.688/1995.). A 30./ tételszám alatti navigációs berendezést az elsőfokú bíróság a felperes által birtokban tartott ingóságként vette számításba, és az ő tulajdonába adta, ezért az ezzel kapcsolatos fellebbezés alaptalan volt. A 19./, 41./ és 54./ tételszám alatti vagyontárgyakkal kapcsolatosan pedig az I. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy azt az életközösség megszakadását követően a felperes magához vette, (BH 1973.458), e bizonyítás azonban a perben eredményre nem vezetett.

Nem bizonyította az I. rendű alperes azt az előadását sem, hogy az életközösség megszakadásakor a felperes 3.000.000 forint készpénzt magához vett. A perben a felperes és az I. rendű alperes egyezően úgy nyilatkoztak, hogy nagyobb összegű készpénzt soha nem tartottak otthon, amennyiben jelentősebb bevételhez jutottak, azt minden esetben pénztárcájukba helyezték el. Dr. F. Gy. tanúvallomásaiban ugyan említést tett arról, hogy a felperes bizonyos összegű készpénzt magával vitt, tudomása azonban az I. rendű alperestől származott, és az elvitt pénz összegét még csak hozzávetőlegesen sem tudta megjelölni. A felperes fellebbezési ellenkérelméhez csatolt számlakivonat alapján megállapítható, hogy a 8./ tételszám alatt felvett életbiztosítással kapcsolatosan 2012. október 4. napján 2.202.357 forint kifizetése történt meg, ezért a másodfokú bíróság ezt az összeget állította be a vagyonmérlegbe. A Baumag részvényeknek, mint vagyoni értéket már nem képviselő értékpapíroknak a vagyonmérlegből történt mellőzésével a másodfokú bíróság is egyetértett, és elfogadta az elsőfokú bíróságnak az ezzel kapcsolatosan kifejtett indokait. Az I. rendű alperes a másodfokú tárgyaláson kifejezetten ellenezte, hogy a bíróság a felperest a Baumag részvények kiadására kötelezze és értéküket az ő terhére elszámolja az általa megjelölt összegben.

Nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság a felperesnek az I. rendű alperes javára elsőfokú perköltségben való marasztalására. A közös tulajdon

megszüntetésének egyes kérdéseiről szóló 1/2008.(V.19.) PK vélemény VIII/G. pontja szerint - amelyet a bírói gyakorlat a házastársi közös vagyon megosztása iránti perekben is alkalmaz - a perköltség viselésének általános szabálya az, hogy a készkiadások megosztása mellett mindegyik fél viseli a saját költségét. Az ettől való eltérés főleg akkor indokolt, ha arra felek magatartása okot ad. Az a körülmény, hogy a felperes az I. rendű alperes egyezségi ajánlatát nem fogadta el, illetve a gépjármű, valamint az ingatlan forgalmi értékének megállapítása érdekében szakértő kirendelését kérte, nem ad okot az általános szabálytól való eltérésre. Az pedig, hogy a szakértői vélemények az I. rendű alperes előadását támasztották alá, a készkiadások viselésére vonatkozó döntésénél az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte.

Nagyobb részben alaptalannak találta a másodfokú bíróság a II. rendű alperes fellebbezését is.

A II. rendű alperes értékpapírszámláján 2010. március 1-jén 2012/I. jelű államkötvény összesen 134.000 forint értékben volt, míg jelenleg értékpapírszámláján kizárólag ilyen kötvényt tartanak nyilván (14. számú számlakivonat). Az értékpapírszámlán jelenleg kezelt kötvények tehát nem azonosak a felperes nevében vezetett értékpapírszámláról történt átutalást megelőzően ott meglévő értékpapírokkal, vagyis ezek - egyéb, a perbeli időszakban történt átutalás hiányában - a házasfelek értékpapír számlájáról átutalt 2012/I. jelű kötvényekből maradtak vissza.

A perben nem volt vitás, hogy bár az I. rendű alperes a felperes nevében vezetett értékpapírszámláról utalta át a II. rendű alperes értékpapírszámlájára a kötvényeket - a per adataiból következően még a felperesnek az életközösség fennállása alatt adott meghatalmazása alapján -, azok a Csjt.27.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel a házastársak osztatlan közös tulajdonát képezték.

A Csjt.30.§-ának (1) bekezdése szerint a vagyonközösség fennállása alatt, továbbá a házassági életközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben csak a házastársak közös egyetértésével lehet a vagyonközösség tartozó tárgyakat elidegeníteni, vagy általában olyan vagyoni jogi rendelkezést tenni, amely nem a házastársak különvagyonára vonatkozik.

A bírói gyakorlat szerint az életközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásig terjedő időszakban a házastársnak a harmadik személlyel kötött szerződése - a nem szerződő házastárs rendelkezési jogának megsértése miatt - önmagában a Csjt. alapján érvénytelenséget nem vált ki, a szerződés érvénytelenségének más, Ptk.-beli jogalap bizonyítása esetén lehet csak helye (BDT 2010.2290). Az a körülmény tehát, hogy az I. rendű alperes a felperes egyetértésének hiányában, és érdekeivel nyilvánvalóan ellentétesen rendelkezett az értékpapírszámlán jóváírt kötvényekről, önmagában nem zárja ki a II. rendű alperes tulajdonszerzését.

A kötvényről szóló 285/2001.(XII.26.) Kormányrendelet 1.§-a szerint a kötvény névre szóló, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír. A Ptk.94.§-ának (2) bekezdése szerint, ha a törvény kivételt nem tesz, a tulajdonjog szabályait megfelelően alkalmazni kell a pénzre és az értékpapírokra.

A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 138.§-ának (1) bekezdése szerint a dematerializált értékpapír megszerzésére és átruházására kizárólag értékpapírszámlán történő terhelés, illetőleg jóváírás útján kerülhet sor. A 143.§ (1) bekezdése szerint az értékpapírszámla feletti rendelkezésre a számla tulajdonosa, illetve az a személy jogosult, akit erre a számla tulajdonosa meghatalmazott.

A Ptk. 219. §-ának (1) bekezdése szerint szerződést kötni vagy más jognyilatkozatot tenni más személy (képviselő) útján is lehet tenni, de csak azzal, a Ptk.221.§-ának (3) bekezdésében foglalt megszorítással, hogy a képviselő eljárása kizárt, ha szemben álló vagy ellentétesen érdekelt fél ő maga vagy olyan személy, akit ugyancsak ő képvisel. Az értékpapírok 2010. március 16. napján történt átruházása során az I. rendű alperes egyrészt a felperes, másrészt a szemben álló fél, vagyis a II. rendű alperes képviselője volt, ezért a jogügylet a képviseletre vonatkozó tiltó jogszabályi rendelkezésbe ütközik, és így a Ptk.200.§-ának (2) bekezdése alapján semmis. A jogügylet semmissége folytán a kötvényeken a II. rendű alperes tulajdonjogot nem szerzett, és miután azok birtoklására más jogcímen sem jogosult, a kötvényeket és azok hasznát a Ptk.193.§-ának (1) bekezdése és 195.§-ának (1) bekezdése alapján kiadni köteles.

Az elsőfokú bíróság a házastársi közös vagyon megosztása folytán fizetendő értékkiegyenlítés körében a II. rendű alperes értékpapírszámláján jóváírt kötvények ellenértékében is marasztalta az I. rendű alperest. A II. rendű alperes a fent kifejtettek értelmében a kötvények kiadására köteles, így az alpereseket terhelő eltérő szolgáltatásra figyelemmel a Ptk.337.§-ának (1) bekezdése szerinti egyetemleges marasztalásra nem kerülhet sor. Miután az I. rendű alperes az értékkiegyenlítésben - ideértve a kötvények ellenértékét is - való marasztalását fellebbezéssel nem támadta, a felperes pedig többször megerősített perbeli előadása szerint a II. rendű alperessel szemben elsősorban a birtokában lévő kötvények biztosítéki szerepe miatt kívánt igényt érvényesíteni, a másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy a II. rendű alperes az értékpapírszámláján kezelt kötvények, illetve azok megfelelő részének kiadására abban az esetben köteles, amennyiben az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet szerinti teljesítési határidőn belül az értékkiegyenlítés összegét a felperes részére nem fizeti meg.

A felperes a 2010. szeptember 9. napján előterjesztett keresetében a Magyar Államkincstár megkeresését kérte annak érdekében, hogy a II. rendű alperes értékpapírszámláján kezelt értékpapírokból 28.564.000 forint értékű kötvényt az értékpapírszámláján írjanak jóvá. A felperes tehát - a fellebbezési kérelmekkel ellentétben - a II. rendű alperessel szemben nem pusztán kártérítés megfizetésére irányuló keresetet, hanem a kötvények kiadása iránti keresetet is előterjesztett,

amelynek eredményessége folytán az alpereseket a követelés biztosításával kapcsolatos költségek is terhelik.

Alappal igényelte ugyanakkor a II. rendű alperes a felperes perköltségben való marasztalását arra figyelemmel, hogy a vele szemben kártérítés megfizetésére irányuló kereset tárgyában az elsőfokú bíróság a pert megszüntette. A per időelőttisége okából történt megszüntetése folytán a bíróság a felperes e kereseti kérelmét nem teljesítette, ezért a II. rendű alperest ebben a részben pernyertesnek kell tekinteni (BH1980.135). A részére járó elsőfokú perköltség összegének megállapításánál szem előtt kellett tartani, hogy a felperesnek a kötvények kiadására irányuló keresete sikerre vezetett, másrészt értékelni kellett a jogi képviselője által kifejtett ügyvédi munkát is. Ez utóbbi körben a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a jogi képviselő 2012. február 17. napján kapcsolódott be az eljárásba, a tárgyalásokon nem jelent meg - amelyet egyébként a II. rendű alperes sem igényelt - és négy előkészítő iratot terjesztett elő. Mindezekre tekintettel a 72. sorszám alatt csatolt tényvázlat szerinti 1.500.000 forint megbízási díjat a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2.§-ának (2) bekezdése alapján 500.000 forintra mérsékelte.

Mindkét alperes hivatkozott fellebbezésében az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértésekre. A peres iratokból megállapítható, hogy a bíróság a 2011. november 7. napján megtartott tárgyaláson dr. P. I. igazságügyi szakértő részére összesen 70.910 forint szakértői díjat állapított meg, és annak kiutalásáról határozott. A díjmegállapító végzést tartalmazó tárgyalási jegyzőkönyvet a II. rendű alperes 2011. november 11. napján vette át. A végzés ellen 2011. december 15. napján benyújtott fellebbezés tehát - bár az elsőfokú bíróság e tárgyban határozatot nem hozott - elkészt. Az elsőfokú bíróság 40/II. sorszám alatti végzésével ismételt szakértői díjat állapított meg dr. P. I. igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő részére. Végzését a II. rendű alperes 2011. február 29-én átvette, és ellene 52. sorszám alatt határidőn belül fellebbezéssel élt. A fellebbezés felterjesztése nem vitásan elmaradt, ez azonban nem jelenti az elsőfokú eljárás szabályainak olyan lényeges megsértését, amely az eljárás megismétlését tenné szükségessé, különös tekintettel arra, hogy a II. rendű alperest szakértői költségben az elsőfokú bíróság nem marasztalta. Hasonlóképpen nem vezethet az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez az sem, hogy a II. rendű alperes egyes okiratok mellékleteit nem kapta kézhez. Ugyancsak megállapítható a peres iratokból, hogy az elsőfokú bíróság több tárgyalást úgy tartott meg, hogy az alperesek idézése nem volt szabályszerű. Az alperesek ezt sérelmező beadványát azonban az elsőfokú bíróság igazolási kérelemnek tekintette, a tárgyalásokat a szükséges keretben megismételte, és ezzel az eljárási szabálysértést orvosolta.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része a felperes és az I. rendű alperes tulajdonába került vagyontárgyak értéke tekintetében számítási hibát tartalmaz, amelyet a Pp.225.§-ának (1) bekezdése alapján kijavított. Az így kijavított elsőfokú ítéletet pedig a fentiek szerint - fellebbezett részében - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben

megváltoztatta, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes az általa megjelölt 6.177.000 forint, míg a II. rendű alperes 6.741.920 forint fellebbezési pertárgyérték alapulvételével köteles a felperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-ának (1) bekezdése alapján állapította meg. Az alperesek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelesek a személyes illeték-feljegyzési jogukra figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2013. szeptember 26.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül: